

שתתן לתוך פיה ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת ואם נפל לא תחזיר. שן תותבת ושן של זהב רבי מתיר וחכמים אוסרין. והילכתא כרבנן. [ראבי"ה סימן רמ"ז].

מתני'. יוצאה אשה בחוטי שיער בין משלה בין משלחבירת', בין משלבהמה, בטוטפת ובסנביטין בזמן שהן תפורין, בכבול ובפיאה נכרית בחצר, במוך שבאזנה, במוך שבסנדלה, במוך שהתקינה לנידתה, בפלפל ובגרגר מלח ובכל דבר שתתן לתוך פיה, ובלבד שלא תתן בתחילה בשבת. שן תותבת ושן שלזהב ר' מתיר וחכמ' אוסרין. פי' חוטי שיער אינן חוצצין ויכולה לטבול עמהן, ואי מתרמיא לה טבילה שלמצוה ליכא למיגזר בהו דיל' אתי לאיתויינהו. [פסקי הרי"ד].

יוצאה אשה בחוטי שיער בין משלה בין משל חבירתה, פירוש אע"ג דמאיסי לה. בין משל בהמה, פירוש ואע"ג דלאו בת מינה היא. ובטוטפת ובסנביטין בזמן שהן תפורין. במוך שבאזנה ובמוך שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנידתה, בפלפל ובגרגר מלח, ובכל דבר שתתן לתוך פיה, ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת. שן תותבת ושן של זהב אוסרין לצאת בהן, ושל כסף מותר. לפי מה שכתב הר"ם פרק י"ט של כסף ושל זהב הן חלולות, ומניחות אותן על שן שחור או אדום שיש בשנים. ושן של כסף מותר מפני שאינו ניכר, ולא חיישינן לאחוויו ולא לנפילה. אבל בשן דעלמא שמנחת במקום שן שנפלה איכא למיחש לנפילה ואתי לאתויי. ולשן של זהב שהיא חלולה, כיון שהוא ניכר איכא למיחש דילמא שלפא ומחויא, או שמא תתגנה בה כיון שהיא ניכרת, ושלפה ליה ומייתיא ליה ברה"ר. והרי"ף ובהשלמה השמיטו הא דשל כסף מותר. ותימה הוא, שאין בזה מחלוקת בגמרא. [המאורות].

יוצאה אשה בחוטי שיער הקשורים לה על ראשה, מפני שהמים באים [בהם], ואינה חולצתן אם אירע לה טבילה עד שנגזור שמא תביאם ברה"ה, בין שהיו החוטין שלה בין של חברתה בין של בהמה, לשון רבינו משה. יש מי שביאר חוטי שיער שקולעת בהן שיערה וקווצותיה. וכתב הר"ם ולא תצא זקינה בשער של ילדה [אבל ילדה יוצאת בחוטי זקנה] וכל שהוא ארוג יוצאה בו על ראשה. לשון רבינו משה. בקצת נוסחאות נמצא, ולא ילדה בחוטי זקינה. וכ"פ קצת מן הגדולים. וטעם הדבר מפני שהוא גנאי לה, ותשלפם ותבא להביאם ד"א ברה"ה. וכפי הנוסחא שכתבנו פסקו קצת מן הגדולים. וכן נראה. [הבתים] – שערי איסור הוצאה שיער חמשה עשר].

יוצאה אשה בחוטי שיער כול' ובלבד שלא תצא ילדה בשל זקינה וזקינה בשל ילדה. והדוה בנדתה, בנדתה תהא עד שתבוא במים. ומכאן נפקא לן דנדה בעיא טבילה. פרי"י. כ"מ שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור. רב נסים גאון פסק דאין הלכה כך. אך ר"י פסק כן. ומ"מ מודה בהיא דחולין [מ"א ע"א] הרוצה לנקר חצירו כיצד הוא עושה וכו' בהיא דפרק אע"פ [כתובות ס' ע"א]

רבנן, ומכל מקום נענש כיון שאסרו חכמים כל הדברים האלה עד שתטבול. המקום יטהר לבנו לעבדו באמת. [האשכול – רצב"א, הלכ' נדה].

כל תכשיטי אשה והמנעות, מותרין בשבת ואסור להוליכן. [הפרדס לרש"י הלכ' שבת].

יוצאה אשה בחוטי שיער, לכרוך בהן שערות ראשה ולקלוע בהן קליעת ראשה, ולא חיישי' דילמא מאיסי לה דשליף להו משערות ראשה ומייתי לה עד ביתה להצניעם לעשות מהם מלאכה אחרת. בין משל בהמה, ולא תימא דוקא דבת מינה היא ולא מינכרי, אבל בבהמה דמינכרי אימא נחוש דלמא שליף להו ומייתי להו, קמ"ל דלא חיישינן, דכיון שכרך בהן שיערה מתחלה לא אתי למשלפינהו. בזמן שהן תפורין לסבכה, וכיון שכן לא אתיא למישלף להו לאחוויהו, שהרי נתגלה ראשה כל אותו זמן שתראה לחברותיה. בכבול ובפאה נכרית, בכבול כיפה של צמר שתחת הסבכה, אע"ג דאסור לצאת בו לרשות הרבים, אבל בחצר שרי ולא גזרי' דילמא נפיק להו לרשות הרבים, דשרי לה כדי שלא תתגנה על בעלה שרינן לה להתפנות בשבת בעודה בחצירה. והיינו טעמא נמי לפאה נכרית, שהיא ענין כיפה עשוי משער חברתה משום דיש לה מועט. אי נמי משום דיש לה שער לבן ושער חברתה שחור. ואע"פ דכל מה שאסרו חכמים משום מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור משום דלא תתגנה על בעלה שרינה לה. למאן דמפרש כבול כבלא דעבדא שרינן בחצר כדי שלא יכעוס האדון על עבדו. במוך שבאזנה, שנותנת בה לכלות ליחה שבאוזן. ובמוך שבסנדלה, הנתון שם להתענג. ובמוך שהתקינה לנידתה, באותו מקום שיבלע בו הדם ולא יטנף את בגדיה, וכיון דמאיסי אי נפלי לא אתי לאתויינהו ברשות הרבים. פלפל וגרגיר [צ"ל: גלגל] מלח, פלפל ארוך נותנת בפיה מפני שריחה רע. גלגל מלח, כמו גרגיר מלח לרפאות חולי שיניה שנתנה פיה מבעוד יום. וכל דבר שתתן לתוך פיה לרפואה לא גזרינן דילמא מחוי ליה, אע"פ שהוא חשוב הרבה ודמיו יקרים, כיון שהתקינה לכך יוצאה בו מבעוד יום ועודנו בתוך פיה. אבל אם נפל מפיה לא שרינן לה להחזירו בפיה ולצאת, דדמי כאלו נתנו בתחלה בשבת וגזרי' דילמא אתי למעבד בתחלה, ואיכא למיגזר משום שחיקת סמנין, דהא לרפואה קא עבדא להו [לפני] [להנין] פלפל וגרגיר מלח. שן תותבת, שן נושבת בלחיים ממקום אחר והיא של זהב. ר' מתיר לצאת בה, דהא ליכא למיגזר בה דילמא שלפא ומחויא, דהא מיגניא ביה אם יסרינה משם. וחכמים אוסרין, דסברי דאע"ג שהיא לא תראנה לחברותיה אפילו הכי איכא למיחש כיון דמשונה הוא משאר השינים [גליון: הלחיים?]. דילמא מיחייכי עליה וקשקלה מהתם וממטיא לה בידה. [רבינו יהונתן מלוניל].

יוצאה באשה בחוטי שיער בין משלה בין משל חבירתה ובין משל בהמה בטוטפת ובסנבוטין בזמן שהן תפורין בכבול ובפאה נכרית בחצר במוך [שבאזנה ובמוך] שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנידתה בפלפל ובגרגר מלח ובכל דבר